

Хадија Цигал Кријешторац
hadijakrijestorac@gmail.com
Библиотека „Вук Караџић” Пријепоље

УДК 53:929 Хаџишеховић, М.

ПРИЈЕПОЉКА МУНЕВЕРА ХАѢИШЕХОВИЋ (1933–), ДОКТОР ФИЗИЧКЕ ХЕМИЈЕ

Сажетак: Пријепољка Муневера Хаџишеховић (Пријепоље, 1933–), доктор физичке хемије, свој радни век и научну каријеру (1960–1993), остварила је у Институту за нуклеарне науке „Борис Кидрич” Винча. Са колегама са Института, деценијама је радила на научним истраживањима, експериментима, студијама, мерењима, испитивањима, теренским истраживањима везаним за физичко-хемијски састав воде, а бавила се и посебном интердисциплинарном проблематиком изотопског састава подземних вода, нарочито геотермалних. Верификовала је радиоактивне методе мерења изотопа јода, стронцијума, итријума, сумпора и тритијума. Аутор и коаутор је поглавља у научним монографијама међународног значаја, радови су јој заступљени у селекционим зборницима, часописима (националног и међународног значаја).

Кључне речи: Муневера Хаџишеховић, Институт за нуклеарне науке „Борис Кидрич” Винча, Пријепоље.

Увод

Муневера Хаџишеховић рођена је у Пријепољу 13. децембра 1933. године (отац Ћамил био је занатлија, абација, а мајка Фатима (Куртовић) учитељица и вероучитељица у Пријепољу. Школске 1940/41. године. полази у први разред основне школе, а учитељица јој је била Лепа Минић, једна од трију сестара из угледне породице Минић из Пријепоља. Други разред завршила је 1942. године, на кратком курсу у Пријепољу. Те године, Пријепоље је већ било под италијанском управом. Крај рата, 1945, дочекала је у засеоку села Ивање (Пријепоље), у чијој је основној школи, за три месеца, завршила са одличним успехом трећи и четврти разред основне школе код учитељице Дане Варагић.

У Пријепољу је завршила шест разреда гимназије,¹ а седми разред, због малог броја ученика, није отворан, па се Муневера 1951. године, уписала у седми разред Друге женске гимназије у Сарајеву, коју је са одличним успехом завршила, 1953. године. „У гимназији је

¹ Хаџо Мушовић и Раденко Дивац, *Звездани букеџа са Лима: Пријепољци у науци и уметности* (Пријепоље: Пријепољска гимназија, 2013), 393.

била друштвено активна, посебно у школском Културно-уметничком друштву „Младост”, у коме је једно време била и председник Друштва, које је дуго било аниматор културе у општини Пријепоље. У монографији Гимназије у Пријепољу, аутора Љубомира Шуљагића и Хаџа Мушовића („Пријепољска гимназија 1913–2013”), прибележена су њена сећања на друштвену и културну делатност школе.²

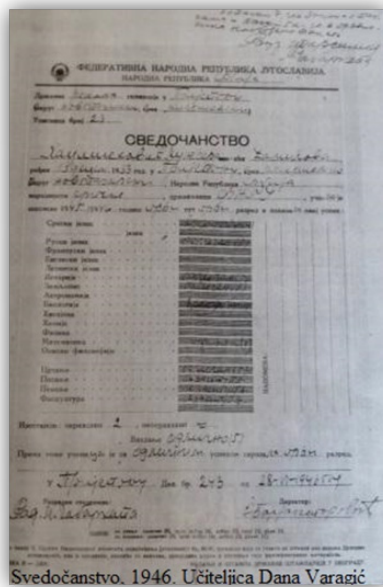
На Природно-математички факултет Универзитета у Београду на Одсек физичке хемије, чији је шеф био Павле Савић, уписала се, као одличан ученик, 1953, без полагања пријемног испита. У току студија активно се дружила са другим пријепољским студентима. „Пријепољски студенти у Београду су 1955. дошли на идеју да организују Санџачке игре, на којима ће се омладина такмичити у спорту и културним активностима. Домаћини Игара били су разни градови а 1957. године у августу игре су одржане у Пријепољу и трајале су десетак дана. Пријепоље је добило изглед велеграда. Владала је свечана атмосфера. Све је бљештало, улице чисте, освијетљене, пуне народа и гостију, продавнице отворене до касно у ноћ. Куће спремне да приме госте јер је Пријепоље имало само хотел Полимље. Одох једно послеподне у Вакуф на утакмицу са Субхијом Садовић, првом пријепољском глумицом, такође гостом. Жедне, пођосмо на чесму изнад игралишта и сједосмо на камени зид, чекајући ред за воду”.³

Дипломирала је физичку хемију (1959) на тему „Брзо електролитичко издвајање урана из раствора уранилних соли”. Магистарски рад из физике, одбранила је 1974. године: Апсолутно мерење броја распада $3X$ (третијума) интерном гасном методом. Докторирала 1978. на Природно математичком факултету у Београду, Група за физичку хемију (докторска теза из физике „Расподела изотопа лаких елемената у природним водама и њихово мерење”).⁴

² Исто.

³ Munevera Hadžišehović, *Muslimanka u Titovoj Jugoslaviji* (Sarajevo: Dobra knjiga, 2013), 213.

⁴ Милорад Веруовић, „Од пријепољског ђачета до доктора атомске физике”, *Полимље*, (27. април 2014).

Svedočanstvo. 1946. Učiteljica Dana Varasić

Своју научну каријеру Муневера Хацишеховић остварила је у Институту за нуклеарне науке „Борис Кидрич” Винча (овај рад је, рећи ћемо, у цртицама, посвећен том особеном научном животу. У педагошкој каријери, често је била укључена у реализацију докторских теза, магистарских и дипломских радова (на ПМФ и Електротехничком факултету у Београду); учествовала је у писању једног универзитетског уџбеника, аутор је две врсте скрипти за потребе Школе ИБК, на којој је повремено држала предавања за обуку кадрова за рад са радиоактивним материјалима; писала је стручна упутства везана за мерење и раздвајање радиоактивних гасова и других проблема из ове области, описала рентгенску анализу структуре уранових оксида на различитим металним електродама из брзе електролизе итд. Била је ангажована као сарадник на Катедри за геохемију Рударско-геолошког факултета у Београду и члан Савета Рударско-геолошког факултета у Београду, члан Југословенског друштва физичара, Југословенског друштва за заштиту од зрачења и придружени члан Америчког института за хемијско инжењерство.

M.Hadžišehović, velika matura, Sarajevo, 1953, Haljina ukrašena vezom od srme

OD PRIJEPOЉSKOG BAČETA DO DOKTORA ATOMSKЕ ФИЗИКЕ

Пре неких три деценије у једној америчкој репутацији (американски ауторитет) у науци „Борис Кидрич” Винча, аутор је две врсте скрипти за потребе Школе ИБК, на којој је повремено држала предавања за обуку кадрова за рад са радиоактивним материјалима; писала је стручна упутства везана за мерење и раздвајање радиоактивних гасова и других проблема из ове области, описала рентгенску анализу структуре уранових оксида на различитим металним електродама из брзе електролизе итд. Била је ангажована као сарадник на Катедри за геохемију Рударско-геолошког факултета у Београду и члан Савета Рударско-геолошког факултета у Београду, члан Југословенског друштва физичара, Југословенског друштва за заштиту од зрачења и придружени члан Америчког института за хемијско инжењерство.

Етапе у њеном научно-истраживачком ангажману су: истраживач/самостални истраживач 1960–1978; виши научни сарадник (еквивалент: ванредни професор универзитета) 1979–1991; научни саветник (еквивалент: редовни професор универзитета) 1992–1993. У Сједињеним Аме-

ричким Државама (1993–1994) са сарадницима Института у Винчи сређивала резултате из пројеката и писала радове за међународне часописе. Период 1994–2002, поред „налажења” послова у струци, пише аутобиографску књигу⁵ под насловом „Муслиманка”.⁶

Радни век у Институту за нуклеарне науке „Борис Кидрич” Винча

Муневрин први посао, а ту ће провести готово цео радни век (1960–1993) био је у Институту за нуклеарне науке „Борис Кидрич” Винча, поред Београда (Лабораторија за физику), који је по оснивању био највећи научни Институт у Југославији.⁷ У периоду 1960–1978. Муневера у Институту за нуклеарне науке „Борис Кидрич” Винча ради као Истраживач – самостални истраживач.

„Институт Винча се у моје доба звао Институт за нуклеарне науке „Борис Кидрич”, по имену Бориса Кидрича, једног од чланова најужег руководства земље поријеклом из Словеније, који је у вријеме оснивања Института.⁸ Винча је по оснивању била највећи нуклеарни и уопште највећи научни институт у Југославији... У основним истраживањима проучаване су физичке, хемијске и биолошке науке, усмјерене према нуклеарним подручјима... Прве младе школоване кадрове, Институт је добио тако што је дипломиране сараднике по запослењу слао на специјализацију у иностране нуклеарне центре у Европи, СССР-у, Јапа-

5 Ово је и књига о Пријепољу, о Институту за нуклеарне науке „Борис Кидрич” Винча, о науци у Југославији. Писана је тако да је на неким универзитетима (међународни универзитети који се баве етнолошким и историографским изучавањем Балкана у 20. веку) користе јер она даје изузетне описе простора, догађаја, људи и живота у Југославији.

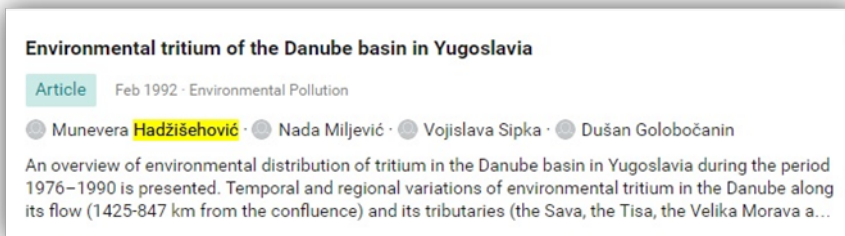
6 Из рукописних белешки М. Хаџишеховић: Муслиманка, сопствено издање на босанском/српском у САД јануара 1997. страна 291. Рецензенти проф др. Мустафа Тановић и Ерол Авдовић, новинар при УН за РТВ Б и Х, штампа Computerprint Corporation Clifton, New Jersey, Copyright by Munevera Hadžišehović, autor. Library of Congress USA Catalog Card Number 96-93129, јануар, 1997, Clifton, New Jersey, USA. Штампано 500 примјерака, поклоњено 400. Продато око 50 (цијена 20 до 100 \$). Сама припремила текст за штампу по упутствима штампарије у власништву породице украјинских емиграната. Тако је скоро два пута смањена цијена штампања; ово углавном због наших слова која користе штампарије великих издавача. Цијена штампе и порез 3400\$, компјутер, принтер, уградња наших слова (1000 \$), ауторско право при Конгресној библиотеци Вашингтон (50 \$), адвокати за правни квалитет књиге и ауторску заштиту (232\$), прикази књиге, поштански трошкови...

7 Увек је радо истицала чињеницу да је била на Институту који је основао академик Павле Савић, први начелник Лабораторије за физичку хемију.

8 Институт је саграђен 1948. године, 15 км југоисточно од Београда, надомак праисторијског налазишта Винча.

ну”⁹. „Имали смо 1962. још један пројекат са ИАЕА¹⁰ који је значо даљу афирмацију Винче. И мој почетак рада на тритијуму. Радило се о мјерењу неутронског флукса ради контроле истрошености горива у реактору”¹¹. Тритијум ће је пратити кроз научну каријеру. Није без разлога, у својој књижи, један пасус назвала и означила као „љубав тритијум”.

„Наша љубав, тритијум. – Током 1969. почели смо у тзв. „згради 65” да постављамо лабораторију за тритијум. Због својих специфичности, тритијум се тешко мјери а апаратуре су скупе. Специјализоване лабораторије имају своје методе... Негдје око 1971. добила сам задатак да направим примарни стандард тритијума – еталона. Овим стандардом се контролише тачност мјерења високе активности тритијума. Био је то узорак тритиниране воде чију сам радиоактивност требала тачно, тј. апсолутно одредити... Тада је само неколико лабораторија правило такве стандарде служећи се тзв. интерном гасном методом (Internal Gas Counting Method); међу њима је била једна у Америци а друга у Белгији, на које смо се ми угледали”¹².

Значајно поглавље у њеном научном раду јесте верификовање радиоактивне методе мерења изотопа јода, стронцијума, итријума, сумпора и тритијума (1986) у програму упоредних мерења у организацији ИАЕА у Бечу и Међународног бироа за мере и тегове у Севру код Париза. У овом периоду, као члан тима, радила је на развоју специфичних метода мерења радиоактивности¹³ и радиоактивних емитера. У тимском раду

9 Munevera Hadžišehović, *Muslimanka u Titovoj Jugoslaviji* (Sarajevo: Dobra knjiga, 2013), 265–266.

10 Међународна агенција за нуклеарну енергију (*International Atomic Energy Agency*).

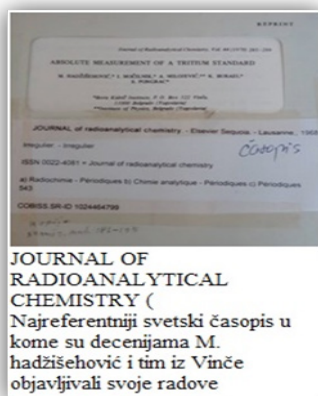
11 Hadžišehović Munevera, *Muslimanka u Titovoj Jugoslaviji* (Sarajevo: Dobra knjiga, 2013), 280.

12 Исто, 283–284.

13 У Институту се 1958. године догодила незгода на реакторима и акцелераторима. Први нуклеарни реактор у СФР Југославији, нулте снаге реактора, познат као реактора РБ, пројектован је у Институту „Борис Кидрич” у Винчи, и пуштен у рад маја 1958. Нажалост,

испитивала је флуks неутрона и друге особине реактора (РА и РБ) у Винчи, мерила тритијум у тешкој води и хали реактора РА, радила на развоју хемијских филтера за уклањање изотопа јода из вентилационог система реактора РА.

Везано за ову њену активност, у њеном *curriculum vitae* пише: Као аутор и коаутор дизајнирала и конструисала стаклено-металне вакуумске апаратуре за мерење радиоактивних гасова, синтезу маркираних угљоводоника метана и етана, за екстракцију физионих гасова из горивног елемента од урана и њихову сепарацију користећи хемијске апсорбенте и криогену технику (на температури далеко испод 0°C).

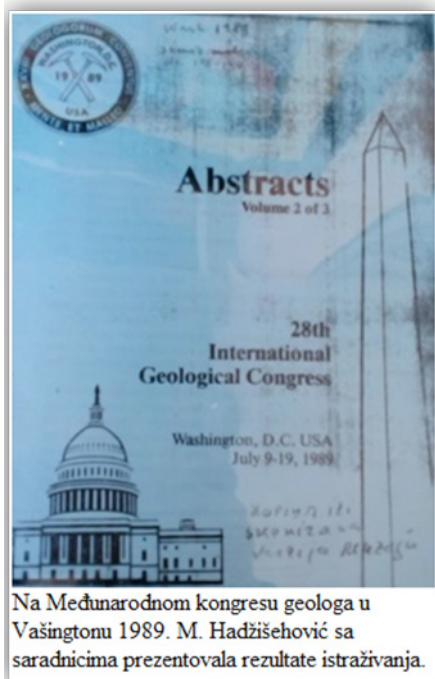

Из завичајног фонда Библиотеке „Вук Караџић” Пријепоље:
Поклон збирка Муневере Хаџишеховић

Период: 1979–1991. године, карактеришу теренска истраживања везана за физичко-хемијски састав воде. Муневера је у звању вишег научног сарадника, као главни истраживач или члан тима, радила у пројектима које су финансирани научни фондови, УН-ова Међународна агенција за атомску енергију, Београдски водовод и геолошке организације. Међу најзначајнијим пројектима је „Проучавање сезонских варијација тритијума у водама подунавског региона”.

само шест месеци након свечаног отварања догодила се једна од првих несрећа у свету, 15. октобра, 1958, описана у литератури као „Удес Винча”. Шест младих људи, студената и техничара, били су изложени дози зрачења од (2 до 4,5 Гу), процењено је касније. Код озрачених се врло брзо развио акутни радијациони синдром, а један од озрачених је и умро од последица радијације. Анализа удеса, али не и са техничке тачке гледишта, која се може наћи у литератури, показала је да је један од разлога за незгоду био озбиљне недостатак одговарајућих мере заштите од зрачења у реактору.

У том пројекту М. Хаџишеховић је предводила научни тим са којим је увела теренска осматрања изотопа у реалним системима у природи

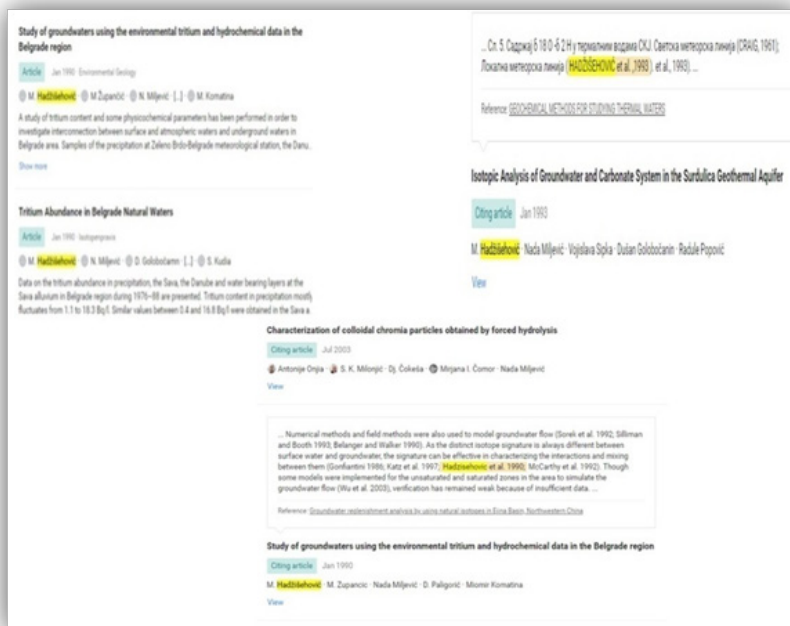

за испитивање њихове генезе, миграције, фазних интеракција; увела је мерење ретких изотопа у молекули воде (^3H , $^2\text{H}/\text{D}$ и ^{18}O) и угљенику (^{13}C , ^{14}C), као најбољих трасера за различите процесе који се дешавају у природном циклусу воде и угљеника; помоћу изотопских метода испитивала подземне воде у густо насељеним центрима (нпр. Београд): удео савске воде и време њеног пристизања у рени бунаре (хоризонтални колектори воде за пиће дуж обале Саве у Београду), утицај загађења из Саве и са површине (највише са пољопривредних и индустријских терена) на квалитет воде у рени бунарима.

Крајем осамдесетих и почетком деведесетих година, до 1993. године, као научни саветник, активно ради истраживања из области: расподеле и механизма преноса изотопа биогених елемената (водоника, угљеника) из атмосфере у земљу и природне воде, и обратно; развија методе употребе ових изотопа при њиховој антропогеној емисији као трасера за проучавање кретања ваздушних маса регионалних и глобалних размера и могућих утицаја раста угљеника у атмосфери на климу; анализирао однос U / Tx изотопа у ГТВ за процену старости стена сурдуличког система и допринос радиоактивног распада геотермалној енергији ГТ вода (садашње температуре 98 до 135 °C);

Дефинисала је методологију примене изотопско-геохемијских метода за истраживање нафте, гаса и геотермалне енергије; мерила радиоактивност гасног тритијума и тритиниране водене паре у тешководном реактору РА у Винчи и његовој околини у циљу контроле квалитета дихтовања; водила истраживачки рад сарадника у стицању научних звања и што је веома важно, увек са сарадницима Института у Винчи сређивала резултате из пројеката и писала радове за међународне часописе.

Тај период, почетак деведесетих, у Лабораторији за физику и физичку хемију, посебно је обележен њеним научно-истраживачким радом у нуклеарној физици.

С обзиром на методологију рада у Институту Винча – тимски рад, специфичности научног ангажмана, научне референце, М. Хаџишеховић у том свету научне области су импресивне, па је таква и библиографија њених радова.¹⁴ Сви њени радови су колико националног толико и међународног карактера.

Аутор је поглавља у научним монографијама међународног значаја, радови су јој заступљени у селекционим зборницима, часописима (националног и међународног значаја); учествовала је на стручним националним и међународним скуповима, конгресима, конференцијама; као члан тима у међународним интеркомпарацијама на верификацији метода за мерење изотопа јода, сумпора, стронцијума, итријума и тритијума; мерења других радиоактивних, у мањој мери стабилних

¹⁴ У интерним „зборницима” у Институту Винча постоје мање-више уредно формиране библиографије истраживача. Још увек није засебно урађена библиографија радова М. Хаџишеховић, што може бити изазов за неког библиографа да се позабави тим богатим научним опусом.

изотопа итд. М. Хаџишеховић је развијала и апаратуре и технике мерења, специфичне за дату проблематику.¹⁵

Бавила се посебном интердисциплинарном проблематиком изотопског састава подземних вода, нарочито геотермалних, при чему се почеци систематске примене поменутих метода слободно могу узети код нас за име М. Хаџишеховић и њен рад на неколико типских полигона које чине београдско извориште, лазаревачко извориште и сурдулички гранодиоритски масив. Резултати овог рада дати су и кроз више пројеката рађених за потребе фондова, радних организација, научних института, међународних организација (6 студија и 9 пројеката). У њима је била руководилац тема, подпројеката и пројеката.

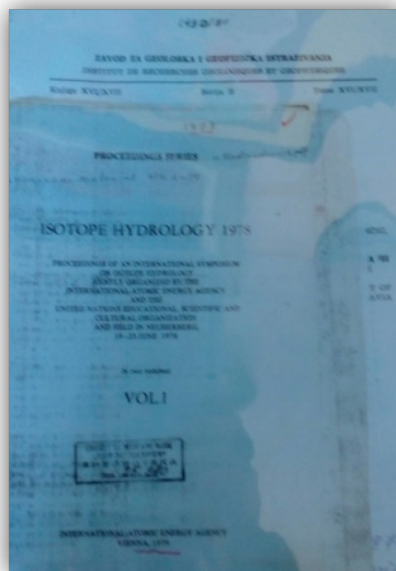
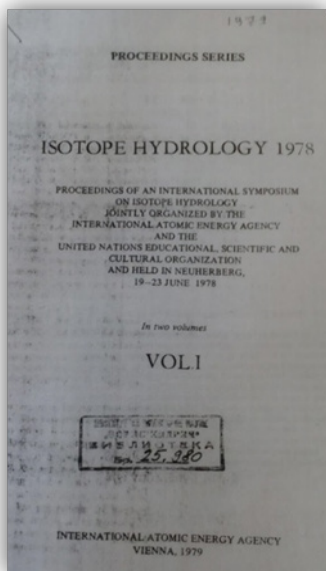
Sa saradnicima u Fizičkoj laboratoriji Vinče
Munevera stoji, prva s leva

Сама Муневера Хаџишеховић је у својој књизи, посебно апострофирала неке од својих научних пројеката: „Значајна су три пројекта на којима сам радила. Један се односи на испитивање квалитета, начина и брзине формирања подземних вода у београдском изворишту (Реф 7), други на контаминацију воде дунавског базена тритијумом вјештачког поријекла (Реф 8, 9). У трећем пројекту смо у гранодиоритском систему Сурдулице, у јужној Србији одређивали поријекло, старост и температуру геотермалних вода. Провјеравали смо хидрогеолошке моделе базена”.¹⁶

¹⁵ Подаци о овоме се могу наћи у Интерним извештајима Института „Борис Кидрич”.

¹⁶ Munevera Hadžišehović, *Muslimanka u Titovoj Jugoslaviji* (Sarajevo: Dobra knjiga, 2013), 287.

За свој завичај, Муневера је 1990. године предводила мешовит тим стручњака који су радили испитивања тла региона Пријепоље. Тим су чинили: др Муневера Хаџишеховић, Институт за истраживања у физици,

Винча; инж. Бранислав Миловановић, Геозавод, Београд; проф. др Адам Дангић, Рударско-геолошки факултет, Београд; Војислава Шипка и мр Радмила Смиљанић, Институт за заштиту од зрачења и заштиту животне средине „Заштита”, Винча. Резултат рада овог експертског тима на терену и лабораторијама јесте студија „Прелиминарно испитивање физичко-хемијских и радиоактивних карактеристи ка животне средине у региону Пријепоља”.¹⁷

Боравак у Сједињеним Америчким Државама (1993–2003)

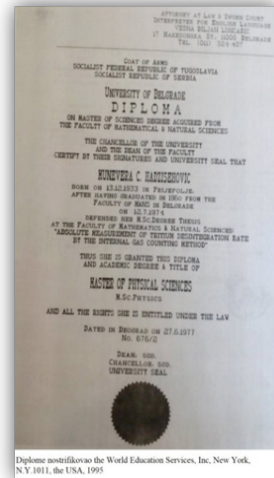
За време свог боравка у Америци, из научне активности и егзистенцијалних потреба, тих година, радила је у лабораторији регионалне болнице Вајли (Wylie), Тексас (Texas) на припреми узорака за анализу и на обради резултата мерења (1995–2002). У лабораторији Технион (Technion) у Најтлију (Nutley), Њу Џерзи (New Jersey), одређи-

¹⁷ Из завичајног фонда Библиотеке „Вук Караџић” Пријепоље: Поклон збирка Муневере Хаџишеховић.

вала дозвољени ниво штетних материја у узорцима из процесне индустрије, болница и других корисника; мерила пестициде и хербициде; одређивала квалитет грађевинског тла (састав, пластицитет); мерила штетне састојке у речном муљу код његове употребе за подлоге путне мреже; радила тестове за потврду лиценци Техниона (Technion) за државу Њу Џерзи (New Jersey) и град Њујорк (New York); писала упутства за рад по стандардима Агенције за заштиту околине (Environment Protection Agency, EPA); Радила на калибрацији вага, контроли квалитета воде која се користи за анализе, устројству лабораторијских дневника и обуци сарадника.

Већ смо поменули Муневерину књигу „Муслиманка”.

Током 1995–2003. писала је енглеску и босанску верзију књиге *Muslim Woman in Tito's Yugoslavia* (*Муслиманка у Титовој Југославији*) коју су издали Texas A&M University Press, College Station, едиција: Источно европске студије (Оцт. 2003) и проширено издање Босанска ријеч, Тузла, БиХ (дец. 2006), Добра књига, 2. издање (2013).¹⁸

Завичајна збирка Библиотеке „Вук Караџић“

НАУЧНИ РАД ЗАВЕШТАН ПРИЈЕПОЉУ

Пријеполка, Муневера Хаџишеховић, Др нуклеарне физике, а ауторка књиге „Муслиманка“ поклониле своју научну и стручну документацију Библиотеци родног града

Библиотека „Вук Караџић“ веома је подласкана жељом Пријеполке Муневере Хаџишеховић, Др нуклеарне физике, која тренутно живи у Савијеву, да своју научну грађу и стручну документацију, изод дугогодишњег рада у Институту за нуклеарне науке у Винни, повери овој установи на чување и употребу.

У писму које је Муневера Хаџишеховић упутила Библиотеци изражавала намеру да Пријеполку завешта документацију свог богатог научног рада, какав се између осталог, да оставити своме си и максимално истито око издаваша књиге „Муслиманка у Титовој Југославији“, што укључује и америчко издање, али и неке лични и породични документи од значаја за Пријепове.

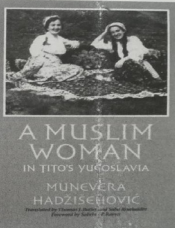
„Веома смо срећни што ће Завичајна збирка Библиотеке бити обогаћена таквом грађом која ће бити од користи за генерације младих које имају намеру да се по завршетку школског позвете научном раду, какав Садија Хоџић, в.д. директора Библиотеке, истичући да су постојећа дијелући гестом Муневере Хаџишеховић којим се потврђује намера да њом гресно замиру.

„С великим задовољством ћемо дочекати и материјал за књигу „Муслиманка“ која припадни пажњу наших читалаца који желе нести вредности и сећања на времена и догађаје који су тако славному описани у књизи а Библиотека има све услове да завештану грађу чува,

заштити, користи и препоручи својим читаоцима, наглашава директорша Садија Хоџић.

Према њеним речима преузимање легата биће предмет договора две стране али свакако да Библиотека неће дуго моћати да своју Завичајну збирку обогати оригиналном грађом коју он све установе радио имаће у својим регистрима.

М.Н.

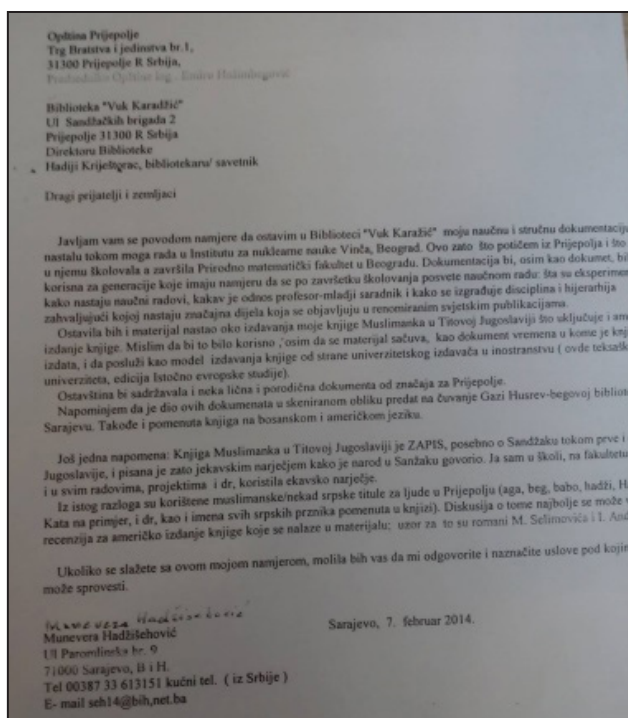

¹⁸ Муневерина забелешка. Из завичајног фонда Библиотеке „Вук Караџић“ Пријеполке: Поклон збирка Муневере Хаџишеховић.

Муневера и Библиотека „Вук Караџић” у Пријеполу (Завичајно одељење)

Библиотека „Вук Караџић” у Пријеполу је с пуно уважавања и труда приступила прикупљању материјала како би формирала књижну, и с другим материјалима употпуњену, збирку која се односи на име Муневере Хаџишеховић. Пресудан у прибављању и формирању „Збирке Муневера Хаџишеховић”, био је лични контакт с научницом. Искуство библиотекара при обради радова Муневере Хаџишеховић је да се већи број каталожних записа могао наћи у каталогу Конгресне библиотеке у Вашингтону¹⁹ и у словеначкој националној бази <http://www.cobiss.si> него код нас.

Данас је ситуација другачија. У Завичајном одељењу библиотеке у Пријеполу постоји одређен број часописа, текстова и других врста публикација (као копија или оригинал), део приватне документације, преписке, фотографија, докумената и друго. Све то је поклон Пријеполске Муневере Хаџишеховић завичајном фонду пријеполске библиотеке. Она је то све навела и у свом писму које је послала Библиотеци.

¹⁹ The Library of Congress (LOC).

Листина базе података Библиотеке Вук Караџић, Пријепоље (д. бр. 01.011) Одлучите: све одједном ☰						
Резултати изборног претраживања						
Програмиште: Пријепоље, мост у улици Караџићеве грађевине						
Број предмета у бази: 21						
ПРОГРЕС ЗАКРЕП ЗА ПРЕТРАЖИВАЊЕ						
[Врата: 1-19]						
[1] [2] [3] [10]						
№	Аутор	Наслов	Врста града	Језик	Година	Статус и примедба
1	Караџићев, Муневра, 1933- Милановић, Младен Голобоганин, Дража	Tribium Abundance in Belgrade Natural Waters	чланак - саставни део	енг	1989	у пунијоци
2	Караџићев, Муневра, 1933- Милановић, Младен Голобоганин, Дража	Isotopic gas counting method for absolute measurements of the specific radioactivity of tritiated water	чланак - саставни део	енг	1979	у пунијоци
3	Караџићев, Муневра, 1933- Дивац, Раде Милановић, Младен	Geochemical status characteristics in the Turbica aquifer	чланак - саставни део	енг	1985	у пунијоци
4	Караџићев, Муневра, 1933- Жулићев, Младен Милановић, Младен	Study of Groundwaters Using the Environmental Tritium and Hydrochemical Data in the Belgrade Region	чланак - саставни део	енг	1990	у пунијоци
5	Караџићев, Муневра, 1933- Султановић, Александар	Ниво одређивања флуоридног садржања у водама. За о пројекат система водоопskrbe региона Југославије - Some results of the four years measurements of the content of fluorine in natural waters of the Danube water region in Yugoslavia	чланак - саставни део	енг	1988	у пунијоци
6	Караџићев, Муневра, 1933- Милановић, Младен Султановић, Александар	Absolute Studies of Turbica Geothermal Water Systems with Environmental Isotopes	чланак - саставни део	енг	1988	у пунијоци
7	Караџићев, Муневра, 1933- Милановић, Младен	Isotopic analysis of carbon in a geothermal system	чланак - саставни део	енг	1981	у пунијоци
8	Караџићев, Муневра, 1933- Милановић, Младен Султановић, Александар	Isotopic analysis of groundwater and carbonate system in the Turbica geothermal aquifer	чланак - саставни део	енг	1983	у пунијоци
9	Караџићев, Муневра, 1933- Милановић, Младен Султановић, Александар	Absolute measurement of a tritium standard	чланак - саставни део	енг	1978	у пунијоци
10	Караџићев, Муневра, 1933- Милановић, Младен Султановић, Александар	Studies of Turbica geothermal water systems with environmental isotopes	чланак - саставни део	енг	1988	у пунијоци
11	Хаџишевоић, Муневра, 1933- Борени, Федор Борени, Младен, 1950-	Influence of water pollution of the Sava river on the Raney wells near Belgrade	чланак - саставни део	енг	1979	у пунијоци
12	Хаџишевоић, Муневра, 1933-	Испитивање о загађивању повисаности реке Саве и нивоу загађивања на два локалитета - Ад Органији и Манастиру у периоду 1978-1980	књижичка о истраживању	срп	1981	слободно - за читаоци
13	Хаџишевоић, Муневра, 1933-	Investigation of the Surdulica aquifer characteristics of Surdulica basin	књижичка о истраживању	енг	1981	слободно - за читаоци
14	Хаџишевоић, Муневра, 1933- Жулићев, Младен Аџић, Петар	Испитивање интензитета неке површинске и родничке воде у београдском басину методом природних трагера: извештај	књижичка о истраживању	срп	1980	слободно - за читаоци
15	Хаџишевоић, Муневра, 1933-	Прелиминарно испитивање изотопа хелијума и радиоактивних карактеристика животне средине у региону Пријепоља	етаборет, студија	срп	1990	слободно - за читаоци
16	Хаџишевоић, Муневра, 1933-	A Muslim Woman in Tito's Yugoslavia	књига	енг	2003	слободно - за читаоци
17	Хаџишевоић, Муневра, 1933-	Muslimanka - Muslim Woman	документар лит.	срп	1997	слободно - ван библиотеке
18	Надџишевоић, Муневра	Muslimanka u Titovoj Jugoslaviji	др. књиж. објект	срп	2013	слободно - за читаоци
19	Хаџишевоић, Муневра, 1933- Палетићев, Дража Голобоганин, Дража	Seasonal and Annual Tritium Variations in Belgrade Natural Waters	чланак - саставни део	енг	1990	у пунијоци
20	Хаџишевоић, Муневра, 1933- Шимка, Војислав Голобоганин, Дража	Environmental Tritium of the Danube Basin in Yugoslavia	чланак - саставни део	енг	1982	нема фонда

Литература и извори

1. *Curriculum vitae: Муневра Хаџишевоић, Инстинџиуи за нуклеарне науке „Борис Кидрич“ Винча*, Београд, Југославија (1960–1994).
2. Из завичајног фонда Библиотеке „Вук Караџић“ Пријепоље: Поклон збирка Муневере Хаџишевоић.
3. Мушовић, Хаџо и Дивац Раденко. *Звездани букеи са Лима: Пријепољци у науци и уметности*. Пријепоље: Пријепољска гимназија, 2013.
4. *Полимље*, лист за друштвена и политичка питања, Пријепоље.
5. Hadžišehović, Munevera. *Muslimanka u Titovoj Jugoslaviji*. Sarajevo: Dobra knjiga, 2013.
6. <http://biblioteka-prijepolje.com>

Summary: Munevera Hadžišehović (Prijeplje, 1933–) is doctor of physical chemistry from Prijeplje. She pursued her life-work and scientific career within Institute of Nuclear Sciences „Boris Kidrič” Vinča (1960–1993). She had been working on various scientific research, experiments, studies, measurements, examinations, field testing related to physical and chemical analysis of water, as well as on research in the field of special interdisciplinary phenomena of isotopic content of groundwater, especially of geothermal one for decades. The significant chapter of her scientific work embraces verification of radioactive measurement methods of isotopes of iodine, strontium, yttrium, sulfur and tritium. She is author and coauthor of chapters in internationally significant scientific monographs. Her papers are published in selection national and international proceedings and magazines.

Keywords: Munevera Hadžišehović, Institute of Nuclear Sciences „Boris Kidrič” Vinča, Prijeplje.